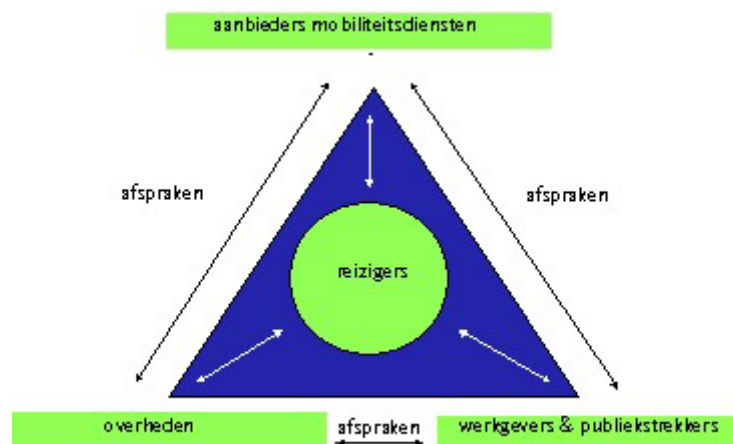

2008MME49 bijlage 2

Programmaplan Mobiliteitsmanagement provincie Utrecht

**Inhoudelijk kader voor werkafspraken
Mobiliteitsmanagement tussen Bestuur Regio Utrecht,
Provincie Utrecht en Stichting Vervoeranalyse en
Mobiliteitsadvies**

0. Aanleiding

In het najaar van 2006 hebben het Bestuur Regio Utrecht (BRU) en de Provincie Utrecht (PU) besloten de subsidie aan Stichting Vervoersanalyse en Mobiliteitsadvies (VenM) voor een termijn van vier jaar, 2007-2010, te verlengen. Deze verlenging is op 30 januari 2008 bekrachtigd middels de ondertekening van een uitvoeringsovereenkomst tussen de drie partijen. Bij deze uitvoeringsovereenkomst past een inhoudelijk meerjarenprogramma, waarbinnen jaarlijks door VenM een concretisering wordt opgesteld door het opstellen van een activiteitenplan. Het meerjarenprogramma ligt nu voor u en begint met het uiteenzetten van de missie en het doel van VenM. Vervolgens wordt aangegeven uit welke productgroepen dit programma is opgebouwd en de prestatie-indicatoren die daarbij horen. Tot slot wordt beschreven met welke rollen en taken (strategie) VenM haar missie en werkdoelen zal verwezenlijken in de periode 2007 – 2010. Concrete resultaten of effecten zijn aangegeven met ✓.

Opvattingen opdrachtgevers en buitenwereld: vertrekpunt voor het programma

Opdrachtgevers en –nemer hebben behoefte aan een meer projectmatige aanpak en een hechtere afstemming en relatie. Het sturen op concrete prestaties met daarbij inzicht in de kosten die gepaard gaan met het behalen van deze prestaties en de effecten die met deze prestaties samenhangen zorgen voor een betere afweging met betrekking tot de inzet van de beperkte middelen.

Er bestaat ook steeds meer behoefte aan het realiseren van concrete resultaten. Dit is ook te zien bij ontwikkelingen van soortgelijke organisaties als VenM, of die organisaties nu commercieel zijn of volledig in overheidshanden. In beide organisatievormen is een grote behoefte tot het in redelijke mate inzichtelijk maken en houden van de resultaten en effecten en het maken van goede afspraken daarover.

Het voor u liggende programma is een nadere uitwerking van deze lijn. De opbouw van dit programma is conform de systematiek van een programmabegroting. Mobiliteitsmanagement is dan het programma, waarbinnen vier productgroepen zijn te onderscheiden met ieder een aparte prestatie-indicator. Het gaat om de productgroepen beïnvloeden van de vraag, beïnvloeden van het aanbod, het samenbrengen van vraag en aanbod en naamsbekendheid van mobiliteitsmanagement.

Definitie van en opmerkingen over mobiliteitsmanagement:

Mobiliteitsmanagement is gedefinieerd als het *slim organiseren van reizen*. Met de term ‘reizen’ wordt verwezen naar alle vervoerwijzen en motieven. Dus inclusief de auto en niet alleen beperkt tot het zakelijke of woon-werkverkeer. Mobiliteitsmanagement vormt de sleutel tot een goede bereikbaarheid.

In het geactualiseerde Strategisch Mobiliteitsplan Provincie Utrecht (SMPU) en het Regionaal Verkeers- en Vervoerplan (RVVP) is de verbreding naar mobiliteitsmanagement ook beleidsmatig verankerd. In het SMPU wordt daarbij een relatie gelegd met Dynamisch Verkeersmanagement en het toepassen van mobiliteitsmanagement bij wegwerkzaamheden. Het RVVP plaatst mobiliteitsmanagement in relatie tot het verbeteren van ketens van vervoer, ketenmobiliteit. Auto, openbaar vervoer en fiets moeten op elkaar aansluiten. Waar het om gaat is een betere afstemming tussen vraag en aanbod over alle vervoersnetwerken om de mobiliteitsbehoefte te kunnen faciliteren.

Beide plannen zien daarbij een belangrijke rol weggelegd voor het bedrijfsleven.

1. Missie

Om binnen dit kader te kunnen opereren heeft VenM haar missie als volgt geformuleerd.

Missie VenM 2008-2011

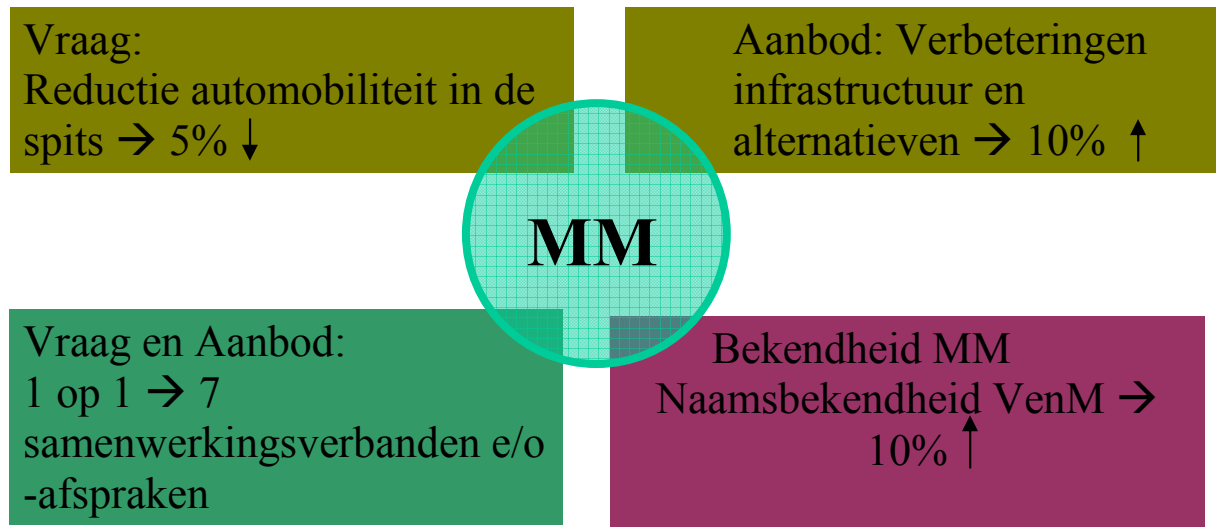
VenM is hét aanspreekpunt en kenniscentrum voor mobiliteitsmanagement in de provincie Utrecht. In deze rol levert VenM een zichtbare bijdrage aan een verbetering van de bereikbaarheid van bedrijfslocaties in de provincie Utrecht.

2. Doel

VenM heeft tot doel een bijdrage te leveren aan het verbeteren van de bereikbaarheid van bedrijfslocaties in de provincie Utrecht door middel van mobiliteitsmanagement. De focus ligt daarbij op kerngebieden waar de bereikbaarheid verslechterd vanwege autonome groei wegwegverkeer, wegwerkzaamheden, prijsvorming en/of evenementen. .

De beide opdrachtgevers BRU en PU hebben in hun beleidsnota's doelen opgenomen ten aanzien van de bereikbaarheid, duurzaamheid en verkeersveiligheid, waarbinnen VenM dient te opereren.

3. Productgroepen

Het programma is opgebouwd uit drie **productgroepen**:

1. *Vraagbeïnvloeding*

In deze productgroep gaat het om het terugdringen van het aantal motorvoertuigen van en naar een bedrijfslocatie in de spitsperioden. Enerzijds door het concreet aanbieden van mobiliteitsdiensten, anderzijds door alternatieven vervoerswijzen (fiets, OV) onder de aandacht te brengen van het bedrijfsleven en de zakelijke automobilist. Hiertoe onderhoudt VenM relevante netwerken binnen het bedrijfsleven om tot implementatie te komen;

2. *Aanbodbeïnvloeding*

Deze productgroep richt zich op het identificeren en initiëren van relevante investeringen op het gebied van infrastructuur, exploitatie en kwaliteit voor de

verschillende modaliteiten. Te denken valt aan doorvoeren groene golf, aanleg rijstrook, fietspaden, frequentie OV, etc.

VenM bereikt dit door de vraag bij bedrijfsleven te articuleren en deze vraag te agenderen bij bestuurders. Het resultaat van dit proces kan bijvoorbeeld worden vastgelegd in een convenant tussen overheden en bedrijfsleven. Als indicator voor het succes kan de verbetering in reistijd voor de zakelijke reiziger dienen;

3. *Samenbrengen Vraag en Aanbod*

Door middel van het aangaan van samenwerkingverbanden tussen bedrijfsleven en overheden kunnen behoeften en maatregelen goed op elkaar afgestemd worden.

Door middel van een open dialoog op basis van een gezamenlijke agenda kunnen de noodzakelijke stappen worden geïdentificeerd;

4. *Bekendheid van mobiliteitsmanagement*

Hierin gaat het om de bekendheid van het thema mobiliteitsmanagement in de provincie Utrecht. De bekendheid van VenM is hiervoor indicatief en meetbaar.

Naamsbekendheid is illustratief voor de mate waarin het Utrechts' bedrijfsleven in contact komt met het thema mobiliteitsmanagement.

Daarbij ligt de focus op de volgende **doelgroepen**:

I. Directe doelgroepen

- Werkgevers: wat willen werkgevers hun werknemers en bezoekers aan mobiliteitsvoorzieningen bieden

- Werknemers/bezoekers: wat willen werknemers en bezoekers aan mobiliteitsvoorzieningen aangeboden krijgen

II. Indirecte doelgroepen

- Alle partijen die vinden dat werkgevers en werknemers/bezoekers zich moeten bezighouden met bovenstaande vragen. Denk bijvoorbeeld aan overheden, bedrijfsverenigingen, ondernemersorganisaties, vakbonden, belangengroepen, kennisinstellingen

In figuur 1 is schematisch weergegeven welke taken en rollen daar bij horen en hoe ze zich tot elkaar verhouden.

Productgroepen	Doelstelling	Taken	Producten	Indicator
Vraag	- Vraagreductie automobiliteit in de spits	- Ontwikkelen - Agenderen - Verkopen - Implementeren van alternatieven voor autosolisme in de spits	- mobiliteitsdiensten - vervoersplannen	Afname #voertuigen spits
Aanbod	- Verbeteringen infrastructuur voor fiets, OV en auto op/van/naar bedrijventerreinen en - Verbetering in het OV-aanbod	- Ontwikkelen - Agenderen - Verkopen van infrastructurele en exploitatie verbeteringen	- bereikbaarheidsmaatregelen - gebiedsgerichte pakketten van bereikbaarheidsmaatregelen	Verbetering reistijd, betrouwbaarheid, comfort en kwaliteit op specifieke relaties voor fiets, ov en auto
Vraag / aanbod bijeen brengen	- Entameren dialoog MM tussen bedrijfsleven en overheden	- Netwerken onderhouden - ontwikkelen convenanten	- Samenwerkingsverbanden - implementatie convenanten	# samenwerkingsverbanden
Bekendheid MM	- Naamsbekendheid mobiliteitsmanagement	- Publiciteit zoeken en genereren - communicatie	- Informatie mobiliteitsmanagement- (maatregelen)	Naamsbekendheid VenM

Figuur 1 **het programma Mobiliteitsmanagement:**
Productgroepen en –indicatoren

4. Programma 2007-2010

4.1 Provincie Utrecht en Bestuur Regio Utrecht

Dit programmaplan is kaderstellend voor VenM, BRU en PU voor de activiteiten met betrekking tot mobiliteitsmanagement. Met het programmaplan en de uitvoeringsovereenkomst committeren PU, BRU en VenM zich aan mobiliteitsmanagement en spreken zij impliciet uit dat VenM bij alle activiteiten en ontwikkelingen op het gebied van mobiliteitsmanagement in de provincie Utrecht betrokken wordt of verantwoordelijk is voor de uitvoering. Hiertoe investeren zij ook een aanzienlijk bedrag in VenM voor de periode 2007-2010. Beide opdrachtgevers zijn in het kader van dit programmaplan aanspreekbaar op de aspecten, die in de uitvoeringsovereenkomst in bijlage 1 zijn verwoord. Voortvloeiend uit dit programmaplan verplichten beide opdrachtgevers zich tot opstellen van een nadere beleidsuitwerking van het onderwerp mobiliteitsmanagement. In deze beleidsuitwerking wordt omschreven op welke wijze mobiliteitsmanagement ook binnen het BRU en de PU wordt opgepakt en hoe dit organisatorisch is verankerd. Deze beleidsuitwerkingen zullen in het eerste halfjaar van 2008 door de besturen van beide opdrachtgevers worden vastgesteld en worden besproken op het dan eerstvolgende Bestuurlijke Overleg.

De onderdelen in het programma met betrekking tot mobiliteitsplatforms en convenanten en de aanzetten daartoe (zie verderop in de tekst onder productgroep 2 en productgroep 3), hebben voor wat betreft de opdrachtgevers de eerstkomende jaren prioriteit. Er ligt hier een relatie met wat in het kader van de pakketstudies is beschreven in de notitie “verder dan infrastructuur”. Deze notitie is op 17 oktober 2007 door het UVVB vastgesteld en geeft aan welke mobiliteitsmanagementmaatregelen er de komende jaren zullen worden opgepakt binnen het studiegebied van de pakketstudies.

4.2 Programmatisch versus projectmatig

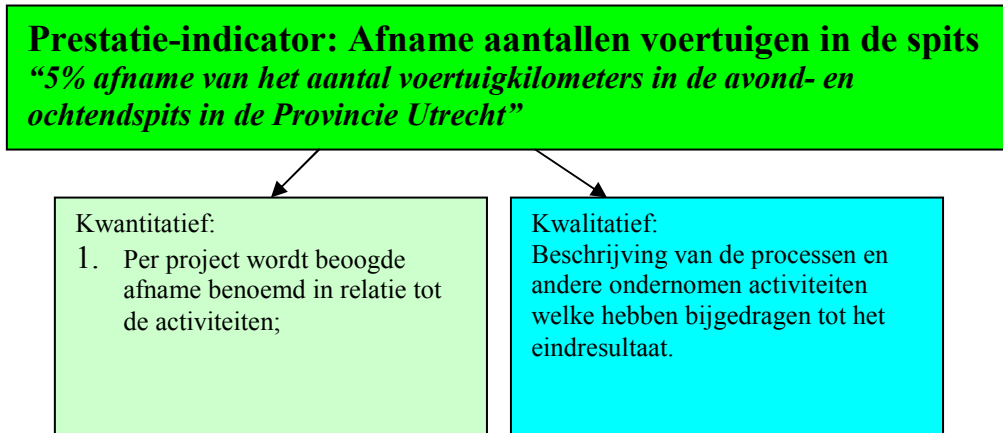
Het werk van VenM is traditioneel programmatisch opgezet. Berenschot geeft in haar evaluatie de aanbeveling om het werk van VenM meer projectmatig op te zetten. Echter niet alle taken zijn projectmatig op te pakken, maar de balans verschuift ten opzichte van het verleden richting projectmatig. Deze trend is in het verleden al ingezet en wordt nu doorgezet.

In figuur 1. is weergegeven welke taken en rollen programmatische worden opgepakt en welke projectmatig. Het gaat hier om een schematische weergave. In de praktijk moet blijken waar precies de scheidslijn ligt. In de toekomst moet worden gezien of ook de subsidiestroom meer conform deze scheiding kan worden ingericht. Het voordeel van de scheiding tussen programmatisch en projectmatig is:

- Een verschuiving naar een meer resultaatgerichte manier van werken;
- Een transparanter beeld van de activiteiten van VenM;
- Meer mogelijkheden tot sturing en het stellen van prioriteiten;
- Meer inzicht ten behoeve van het bepalen en afbakenen van middelen en inzet;
- Een meer herkenbare organisatie voor de klanten met concrete producten

- ✓ Projecten zullen in de periode tot en met 2010 een prominentere plek krijgen in het activiteitenplan van VenM.

4.3 Productgroep 1 *Vraagbeïnvloeding*

Activiteiten:

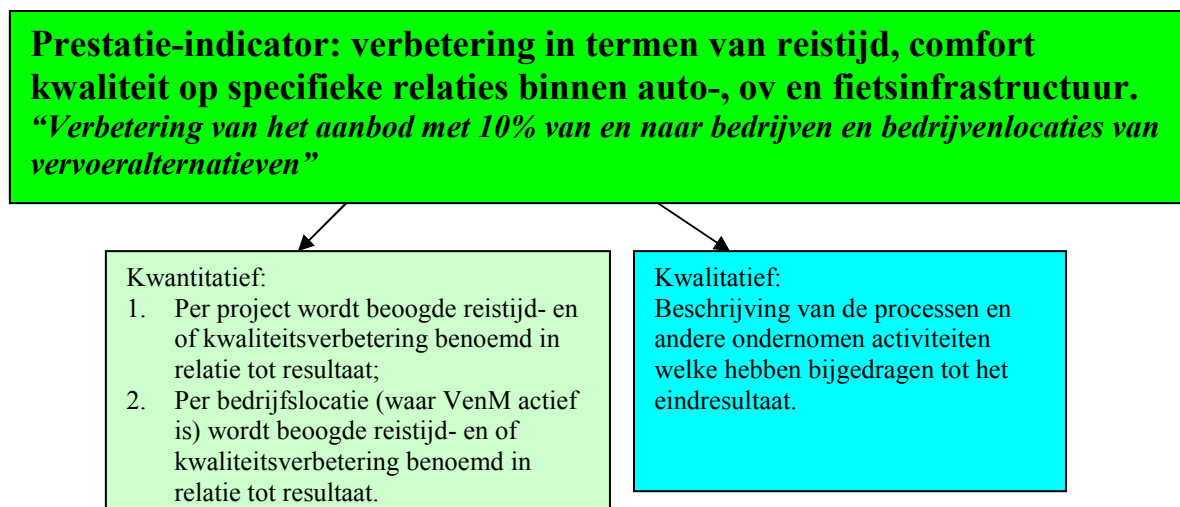
1. **implementatie voorstellen gebiedsgerichte aanpak**

- ✓ VenM vervult de rol van aanjager van de uitvoering van de voorstellen uit de gebiedsgerichte aanpakken en verkoper van concrete mobiliteitsproducten aan bedrijven, instellingen en individuele gebruikers. De uitvoeringstaak richt zich op het realiseren van concrete projectvoorstellen en – doelen.

2. **mobilitiediensten**

- ✓ VenM zet op basis van de gearticuleerde mobiliteitsvraag mobiliteitsdiensten af bij bedrijfsleven. Deze gearticuleerde vraag is gebaseerd op de resultaten van de inventarisaties naar mobiliteitsbehoeften en -potentieel onder het blok analyse en innovatie.

4.4 Productgroep 2 *Aanbodbeïnvloeding*

Activiteiten:

1. **vervoersplannen**

- ✓ Op aanvraag en passend binnen de afspraken met opdrachtgevers en kaders van activiteitenplan maakt VenM voor bedrijven vervoersanalyses en vervoersplannen.

2. ontwikkelen praktische effectmeting

- ✓ VenM komt in de eerste helft van 2008 met een voorstel over een praktische methode om de effecten van de acties/projecten van VenM in kaart te brengen. De prestatie-indicatoren zijn daarbij de focus. De partijen vinden dat de methode inzicht moet bieden in de prestaties tot op een functioneel detailniveau. Daarbij valt te denken aan het formuleren van prestaties op het niveau van projecten, convenanten en of bedrijfslocaties. De som van deze prestaties dient uiteindelijk overeen te komen met de in dit programmaplan afgesproken prestatie-indicator. Voorkomen moet worden dat te veel aandacht uitgaat naar effectmeting, waardoor de uren bestemd voor de kerntaak, namelijk het organiseren en implementeren van mobiliteitsmanagement onder druk komen te staan. Enkele aandachtspunten zijn:
  - Bepalen van de situatie voor en na actie/project VenM en een inschatting van de effecten op de langere termijn;
  - Besef dat mobiliteitsmanagement slechts een van de instrumenten is die bij kunnen dragen aan de verbetering van de bereikbaarheid van bedrijfslocaties;
  - Relatie tot concrete afspraken met overheid en bedrijfsleven in convenanten;
  - De praktische effectmeting zal in gezamenlijk overleg tussen de partijen worden vastgesteld

3. productontwikkeling

- ✓ VenM vertaalt kennis en informatie over mobiliteitsmanagement naar concrete producten, zoals publicaties, websites, symposia, mobiliteitsproducten (bijvoorbeeld carpoolsite), etc.

4. opdrachten voor derden

- ✓ Het staat VenM vrij om projecten in opdracht van derden te doen die binnen het programma vallen en daar aanvullend aan zijn.

4.5 Productgroep 3 Bijeenbrengen Vraag en Aanbod

Prestatie-indicator: verwezenlijken concrete samenwerkingsverbanden tussen bedrijven en overheden
“In de provincie Utrecht zijn in er 2010 zeven samenwerkingsverbanden en of –verplichtende afspraken (platforms, convenanten, coalitie, etc.) tussen bedrijven en overheden”

1. initiatie en implementatie convenanten

- ✓ VenM vervult een rol bij de totstandkoming van de convenanten in termen van initiator, coördinator en aanjager. De rol en taken van VenM zullen per convenant nader worden gespecificeerd.

2. gebiedsgerichte aanpak/mobiliteitsplatforms/samenwerkingsverbanden met verplichtende afspraken

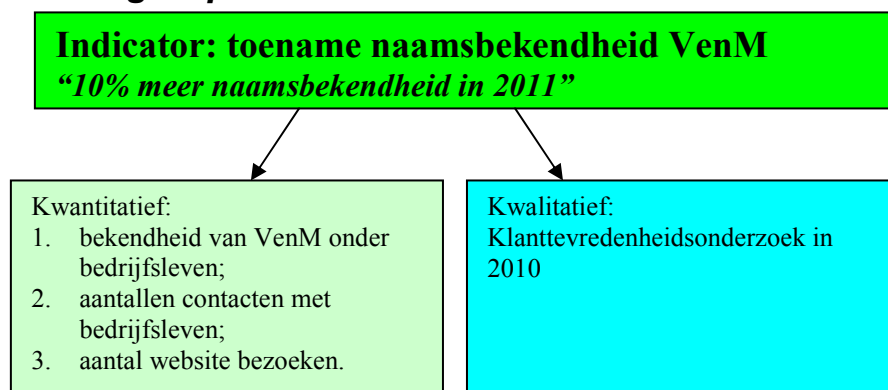

- ✓ VenM stelt voor die locaties waar zij actief is bereikbaarheidsanalyses op of houdt deze actueel. In deze analyses wordt de (potentiële) mobiliteitsvraag (vraagarticulatie) voor alternatieven van autogebruik expliciet gemaakt.
- ✓ VenM is betrokken bij het opzetten van mobiliteitsplatforms in de zeven economische centra, zoals vastgelegd in de pakketstudies en op andere relevante bedrijvenlocaties, zoals Woerden en Veenendaal. VenM neemt een deel van de uitvoeringstaken op zich
- ✓ Aanvullend op de activiteiten in het kader van mobiliteitsplatforms in de zeven economische centra ontwikkelt VenM andere gebiedsgerichte projecten op locaties waar de bereikbaarheid in het geding is. Deze kunnen ook in opdracht van andere overheden worden opgepakt en kunnen buiten de programmasubsidie aanvullend worden gefinancierd (zie ook opdracht derden).

3. verkenning gebiedsspecifieke samenwerking bedrijfsleven - overheid

- ✓ VenM levert een bijdrage in het opstellen, coördineren en ondertekenen van convenanten tussen bedrijfsleven en overheden, naar analogie van Woerden en Utrecht West. Deze bijdrage staat ten dienste van de volgende eindresultaten:
  - A. In 2010 zijn er minimaal 7 gebiedsgerichte Mobiliteitsmanagement-convenanten tussen bedrijfsleven en (decentrale) overheden afgesloten;
  - B. Deze convenanten hebben in ieder geval betrekking op locaties binnen ring en driehoek (zie bijlage), op grote wegonderhoudprojecten, grote evenementen en revitaliseringslocaties
 De convenanten bevatten benoemde prestaties van overheden en bedrijfsleven. De resultaten van die prestaties worden meetbaar gemaakt.

4.6 Productgroep 4 Bekendheid MM

Activiteiten:

1. **intermediair**
  - ✓ VenM is een intermediair tussen opdrachtgevers (overheden) en het bedrijfsleven.
2. **kenniscentrum**
  - ✓ VenM beheert info over mobiliteitsmanagement, maakt deze toegankelijk voor bedrijfsleven, overheid en de automobilist, en promoot deze;

- ✓ Deze informatie is beschikbaar via een actuele internetwebsite, openbare rapportages en publicaties en via persoonlijk contact met medewerkers van VenM;
- ✓ Het bedrijfsleven beschikt over actuele en complete informatie over (de mogelijkheden van) mobiliteitsmanagement / het organiseren van 'slim reizen' in de provincie Utrecht;
- ✓ Het bedrijfsleven kent de mogelijkheden van mobiliteitsmanagement;
- ✓ VenM is in de provincie Utrecht in 2011 hét aanspreekpunt als het gaat om mobiliteitsmanagement;
- ✓ VenM is bekend bij het Utrechtse bedrijfsleven en zij zijn positief over de door VenM behaalde resultaten;
- ✓ De wijze waarop de zichtbaarheid van Mobiliteitsmanagement en VenM gestalte krijgt, wordt jaarlijks geoperationaliseerd in het activiteitenplan;